

У третій декаді березня на території України спостерігались сприятливі агрометеорологічні умови для початку відновлення вегетації озимини. Середня температура повітря була на 1-8° С вище норми і знаходилася в межах 2,2-8,2°С тепла. Унаслідок переходу середньодобової температури через +5° С озимі зернові культури відновили весняну вегетацію. Запаси продуктивної вологи в орному та метровому шарах ґрунту під озимими культурами достатні та оптимальні.

На даний час посіви озимих зернових знаходяться переважно у доброму та задовільному стані. Рослини пшениці озимої перебувають у кінці II на початку III етапу органогенезу, тритикале озимого - на початку III етапу, жита озимого - у кінці III на початку IV етапу органогенезу.

У степових, лісостепових, подекуди поліських областях в **озимих зернових** після стерньових попередників, за чисельності 0,2-1, осередково 2 екз. на кв.м дохарчовуються личинки **хлібної жужелиці** та гусениці **озимої совки**. Ними пошкоджено 2-10% рослин. Личинки хлібної жужелиці знаходяться переважно в другому та третьому віці (25-75%), тому період пошкодження посівів фітофагом триватиме. За прохолодної погоди звітного періоду **злакові блішки, цикадки** мляво заселяли та пошкоджували посіви **озимих зернових** культур у південних областях. У Степу на 12-65% обстежених площ озимих культур, переважно з країв полів, за чисельності 0,2-1, макс. 2 екз. на кв.м **піщаним мідляком** пошкоджено до 1% рослин.

Захист озимих зернових за надпорогової чисельності хлібної жужелиці (ЕПШ 3-4 екз. на кв.м) та вищевказаних фітофагів здійснюється через обприскування посівів дозволеними інсектицидами на основі діючих речовин: альфа-циперметрин, лямбда-цигалотрин + тіаметоксам, хлорпірифос + циперметрин.

У Степу **клоп шкідлива черепашка** знаходиться в місцях зимівлі чисельністю 0,4-3, макс. 4-6 екз. на кв.м (Дніпропетровська, Кіровоградська обл.). Надалі за прогрівання листяної підстилки до 10-12°С повсюди клопи переміщуватимуться на її поверхню.

Скрізь на 2-35% обстежених площ **озимих пшениці, ячменю, жита борошнистою росою** та **септоріозом** уражено 1-6, макс. 15, осередково до 32% рослин (65 га) в господарстві Сквирського району Київської області. **Гельмінтоспоріозом, ринхоспоріозом**, подекуди **бурою листковою іржею** охоплено 0,6-2% рослин. У понижених місцях рельєфу **гельмінтоспоріозною**, осередково **фузаріозною кореневою гнилями** уражено 1-8, макс. до 10% рослин. В Житомирській, Закарпатській, Кіровоградській, Київській, Луганській, Львівській, Полтавській, Рівненській областях **снігова пліснява** розвивається на 0,5-6% фізіологічно ослаблених рослинах, особливо у місцях пониженого рельєфу.

Рішення щодо оздоровлення озимих зернових культур фунгіцидами слід приймати після обстеження посівів диференційовано щодо кожного поля. Вибір препаратів здійснювати з огляду на спектр захисної дії їх та домінуючу хворобу.

В Одеській області посіви *озимого гороху* (фаза розвитку культури 3-5 пар листків) заселяють жуки **піщаного мідляка**. Ними на 5% обстежених площ за середньої чисельності 0,5-1 екз. на кв.м пошкоджено 1% рослин.

У південних, подекуди центральних областях в теплі сонячні дні відростаючі **багаторічні трави** заселяють та пошкоджують жуки **бульбочкових довгоносиків, кравчика головача та піщаного мідляка**.

Посіви *озимого ріпаку* осередково в Вінницькій, Запорізькій, Львівській, Одеській, Миколаївській, Хмельницькій областях заселяють **ріпаковий листкоїд, стебловий прихованохоботник**, у Львівській, Кіровоградській, Миколаївській, Чернівецькій - **хрестоцвіті блішки**, за чисельності 2-5 екз. на кв.м. В крайових смугах полів відмічено **піщаного мідляка** (Миколаївська обл.). За надпорогової чисельності шкідників проводять обприскування посівів золоном, децисом профі, штефесином тощо.

Переважно на минулорічних листках 2-15% рослин культури відмічають ознаки **пероноспорозу, альтернаріозу, фомозу** (Кіровоградська, Львівська, Одеська, Рівненська, Черкаська, Чернівецька обл.). **Бактеріозом коренів, сніговою плісню** в осередках Київської, Луганської, Хмельницької областей уражено 4-27% рослин. Хвороба розвивається з краю полів невеликими відрізками площею 0,5-1 кв.м.

Стан посівів поліпшують підживленням азотними добривами та розпушуванням міжрядь.

На переважній більшості площ *озимих зернових* та *ріпаку*, відростаючих **багаторічних трав** відмічається незначне зростання чисельності **звичайної та гуртової полівок, польових та інших видів мишей** за чисельності 1-3 жилих колоній на гектарі. В окремих посівах *озимих зернових* та *ріпаку* Волинської, Житомирської, Запорізької, Закарпатської, Рівненської областей збереглося 4-5 жилих колоній на гектарі, в колонії 6-9 жилих нір. Заселеність гризунами **багаторічних трав** становить 58-100% площ з чисельністю 2-4, у вищевказаних та Волинській, Івано-Франківській, Закарпатській, Рівненській областях 5-7 жилих колоній на гектарі, в колоніях 4-10, подекуди 25 жилих нір. Значна кількість гризунів зосереджена в незораних та неорних землях, з яких шкідники у пошуках корму мігруватимуть у посіви сільськогосподарських культур.

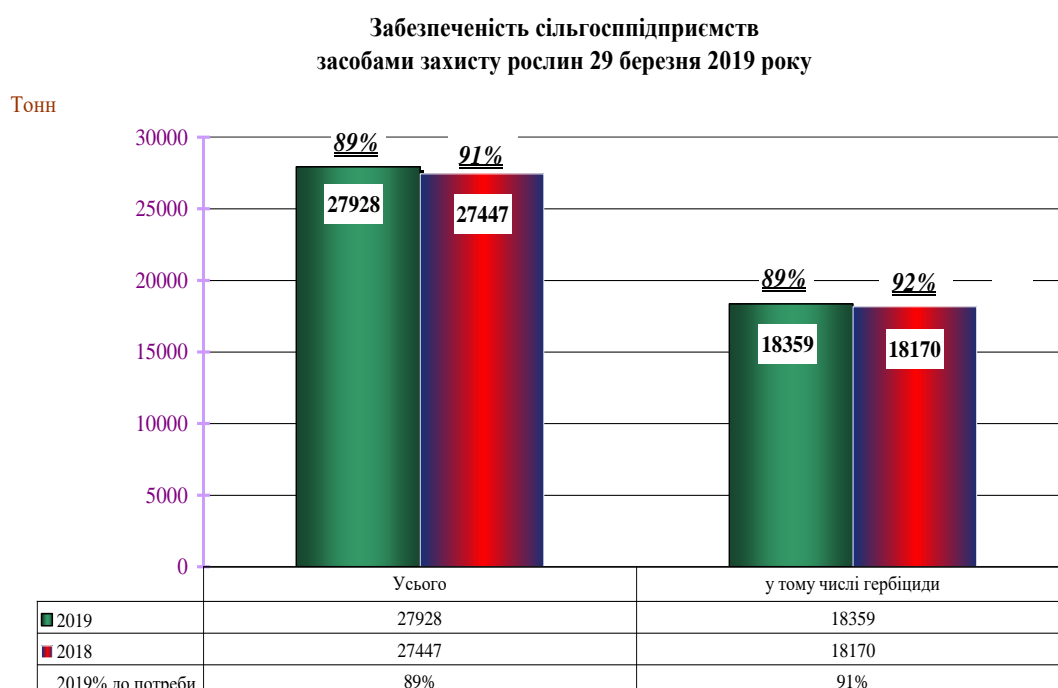
Надалі за середньодобової температури +5°C чисельність мишоподібних гризунів зростатиме через розмноження та розселення молодих особин. Для попередження пошкодження посівів озимини обмеження чисельності гризунів варто удаватися до застосування рекомендованих родентицидів.

За попередніми результатами перезимівля шкідників **плодового саду** пройшла задовільно. Загибель зимового запасу **яблуневої плодожерки** складає 12-20%, **яблуневої молі** – 10-15%, **листокруток** – 15-17%, **яблуневого пильщика** – 12-15%.

У господарствах здійснюється постійний фітосанітарний нагляд за посівами.

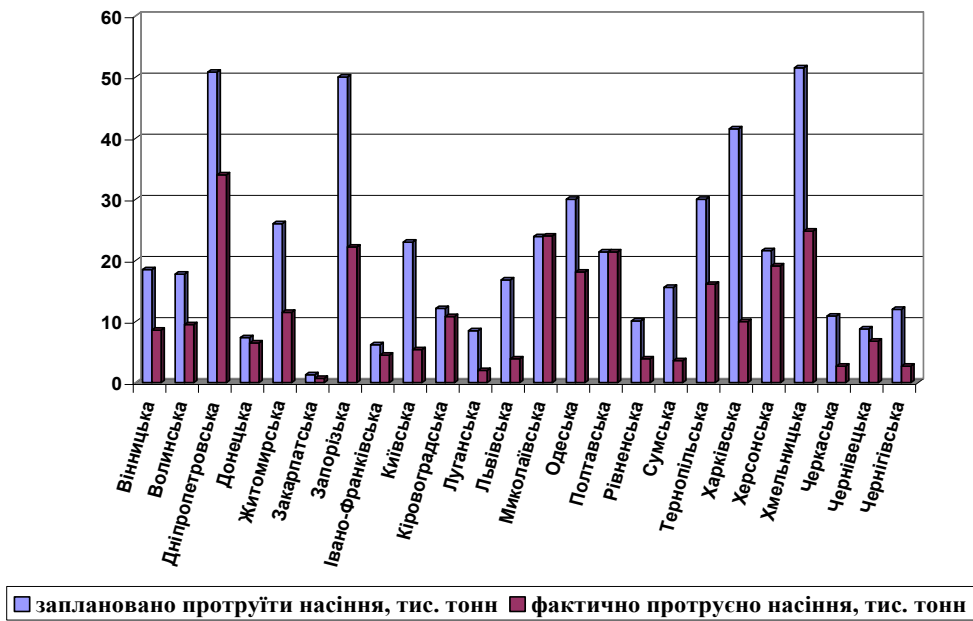
За оперативною інформацією про хід робіт із захисту рослин, наданою Головними управліннями Держпродспоживслужби в областях на **29 березня 2019 року**, забезпеченість сільгосп підприємств засобами захисту рослин для проведення робіт із захисту посівів сільськогосподарських культур збільшилась до **28 тис. тонн** препаратів, що становить **89%** до потреби в I півріччі 2019 року, в тому числі – **18,4 тис. тонн** гербіцидів або **89%** до потреби в них, що відповідає аналогічним показникам 2018 року.

На сьогодні сільгоспвиробники повністю забезпечені препаратами для передпосівної обробки насіння ярих культур урожаю поточного року (**626 тонн** протруйників або **100%** до потреби в них).

В сільгосп підприємствах продовжується передпосівне протруювання насіння ранніх ярих культур для подальшої сівби. За даними територіальних органів всього в господарствах України фактично протруєно більше **50%** від запланованих обсягів, або біля **280 тис. тонн** насіння. Найбільша кількість протруєного насіння в Миколаївській (100%), Полтавській (100%), Кіровоградській (89%), Донецькій (88%) та Херсонській (88%) областях.

Заплановані обсяги протруювання насіння ярих культур та хід протруювання в господарствах України станом на 29.03.2019, тис.тонн

Продовжується фітосанітарний моніторинг посівів озимих сільськогосподарських культур, багаторічних плодкових насаджень, виноградників щодо розвитку та розповсюдження шкідників і хвороб та, в разі необхідності, сільгоспідприємствами проводяться відповідні захисні заходи.

Захист садів, передусім в південних областях, проведений від шкідників на площі 12,4 тис. га, оздоровлено від хвороб – 13,7 тис. га. Насадження винограду захищено від шкідників на площі 1,5 тис. га, від хвороб – 0,3 тис. га.

Також за відповідних погодних умов для внесення засобів захисту рослин господарства проводять захисні обробки від шкідників, хвороб і бур'янів озимих культур.